

Det er synd for en sådan mediebog, at den ikke har kunnet udgives med farve-tryk. Det ville nok have virket tiltalende på målgruppen. I disse tider hvor selv aviserne har farver på billedstoffet er det lidt tamt med hvide, grå og sorte nuancer.

Forfatterne giver i forordet udtryk for målet med bogen:

Elevene skal gennem arbeidet med lærestoffet i boka og praktisk arbejde med medier, tilegne sig kunnskaper om medienes språk, virkemidler og påvirkningskraft. Slik kan de øke sin kommunikasjonskompetanse. Dette innebærer å utvikle evnen til å vurdere og nyttiggjøre seg mediebudskap både som mottaker og sender.

Jeg mener, at bogen giver muligheder og næsten garanti for at dette mål kan nås. - Kan den danske folkeskole bruge dette materiale til noget? Selvfølgelig kan vi ikke dele en norsksproget bog ud til eleverne i 4. klasse, men vi kan sagtens lade os inspirere og glæde os over endelig at se faget blive taget alvorligt, forsøgt samlet og klarere defineret af vore nordiske naboer. I en bearbejdet udgave kunne det danske Gyldendal måske give os muligheden for at afprøve bogen i den danske skole.

Undervisning i TV - idéer til undervisningsforløb. Redigeret af Henrik Jagd, Dorthe Wendt og Ida Westh. 1988. Medielærerforeningen. 82 s., kr. 60,-. Købes hos Poul Erik Brøndgaard, Engholmvej 4, 3600 Stenløse, Tlf. 02 170067.

Anmeldt af: Ellen Møllersøe, underviser i dansk og film- og TV-kundskab ved VUC i Helsingør.

Der har altid været en vis ironisk distance til celluloidpædagogen. Nutidens mere diskrete videobånd (nede i tasken) vækker mindre furor, men holdningen er den samme i visse kredse. Det er for let og ikke "rigtig" undervisning. Det er derfor med stor glæde i flere henseender, at jeg modtager "Undervisning i TV". Det vil jo sige en accept af TV-mediet som seriøst undervisningsstof - også i danskundervisningen.

Bogen er desuden fremragende som inspiration og appetitvækker til film- og TV-undervisningen selvfølgelig OG til danskundervisningen, der mange steder trænger til en opstrammer i massekommunikation.

De fem artikler henvender sig til læreren. Materialet fungerer godt som lærerinspiration og som grundlag for en viderebearbejdelse og pædagogisering med henblik på eleverne.

Lærere i film- og TV-kundskab kan uden besvær bruge materialet i undervisningen. En dansklærer vil skulle yde en større indsats inden undervisningsbrug.

Ida Westh stiller spørgsmålet: Hvad er godt fjernsyn? - Det kan diskuteres i en uendelighed og er ofte genstand for stor opmærksomhed.

Ida Westh har primært hentet inspiration til en strukturering af problematikken hos John Carlsen: "Det gode fjernsyn", 1984. Diskussionsområderne er spændende og udvider horisonten. Begrebet "lænestolsæstetik" pirrer f.eks. nysgerigheden, og vil helt sikkert få nogle elever til at spidse ører.

Et andet område er faktionsbegrebet. Hvad er fakta og hvad er fiktion? Kan vi overhovedet med sikkerhed skelne? Hvad er faktion? Artiklen virker afklarende og kommer til sidst med praktiske oplysninger om det evigt tilbagevendende

de: Hvordan skaffer vi den ønskede udsendelse?

En helt anden måde at lade eleverne opleve TV-mediet på, er ved at tage udgangspunkt i Ungdomsredaktionen. Mette Kocks artikel kan danne grundlag for en kvalificeret undervisning i Ungdomsredaktionen med det formål for øje at afklare og afmystificere TV-mediet som helhed.

Artiklen rummer et lille historisk rids og mange synsvinkler, der kan lægges ned over udsendelsen. Jeg kan absolut anbefale at tage fat her. Ungdomsredaktionen skaber altid diskussion, og er i øvrigt egnet til alle aldersgrupper.

Godt at TV-sporten har fået en plads i materialet. Emnet er forsømt, og som Henrik Jagd og Benny Warning selv skriver, er det ofte regnet for useriøst. Ikke desto mindre vil emnet, og måske især fodbold som artiklen mest drejer sig om, tale til nogle elever som vi ellers ikke får med.

De to skribenter går grundigt til værks, både hvad angår lyd- og billedside og produktionen af en sportsudsendelse. Her er masser af konkret viden at hente. Artiklen rummer desuden et godt og konkret arbejdsforslag - lige til at bruge. Også eksakte arbejdsspørgsmål er med. Til sidst er nævnt en række andre forslag til undervisning i sport.

Peter Perssons mål er det samme som de øvrige skribenters og i øvrigt alle medielæreres: bevidstgørelse om forskellen mellem TV-virkelighed og den rigtige virkelighed. Hans metode er den praktiske, en selvfølgelig indfaldsvinkel i film- og TV-kundskab. I dansk undervisningen har et sådant forløb svære vilkår. Ofte mangler der apparatur og lærerkvalifikationer.

Medielæreren kan hente idéer fra det beskrevne forløb. Dele af forløbet kan anvendes, det behøver ikke at fremstå i sin helhed. Henrik Poulsen lukker os indenfor i Danmarks Radio,

et ellers lukket land for de fleste.

Ingen tvivl om vigtigheden i at skue bagom fjernsynsprogrammerne, en ekstra dimension i vores analysepraksis. Artiklen viser os den interne DR-verden, men kun den der kender det indefra, vil føle sig tryk som underviser på dette område.

De konkrete eksempler er gode, her er det lettere at være med, og spændende en gang at tage det op i et undervisningsforløb. Arbejdsspørgsmålene sætter tanker i gang, andre og flere tanker end almindeligvis.

Konkluderende vil jeg anbefale alle, der ikke vil sakke bagud inden for massekommunikationsområdet TV, at anskaffe bogen. Den indeholder lidt af hvert som det danske fjernsyn.

Erik Kaufmann, Majas nye TV, Munksgaard, Polo-serien, 1988. 62 s., kr. 124,-.

Anmeldt af: Mai-Britt Herløv Petersen, lærer i Ishøj.

Majas nye TV er en undervisningsbog til folkeskolens elever på ca. 4.-7. klassetrin. Bogen omhandler TV-mediet og TVs betydning nu og i fremtiden. Den består af 2 dele: en skønlitterær, der indeholder en novelle om en pige (Majas) oplevelse og indlevelse, når hun ser holografisk duft TV, og en fakta del, der indeholder oplysninger om, hvordan TV produceres rent teknisk, hvordan TV påvirker os og om børns medievaner nu og i fremtiden. Bogen er godt illustreret, sat med forholdsvist store typer og skrevet i et for aldersgruppen let læseligt sprog.

I novellen "Indianerne i Holo" følger vi pigen Majas filmoplevelser en eftermiddag, da hun er alene hjemme og ser holografisk TV. Beskrivelsen af Majas oplevelser, når hun ser TV, er så tæt flettet sammen med filmens handling, at det ofte er vanskeligt at skelne mellem de 2 planer: Majas hverdagsplan og filmens fiktionsplan. Dette er med til at gøre novellen spændende og virkelighedsnær, og jeg vil absolut tro, at den kan appellere til børns egen fornemmelse af, hvad det vil sige at være opslugt og leve med i en film og så at sige selv være en del af handlingen.

I faktadelen gives først en forklaring på hvad holografisk duft TV er. I det efterfølgende afsnit fortælles noget om, hvordan TV indvirker på os både fysisk og psykisk, og der gives en kort forklaring på nogle filmiske virkemidler. De mere tekniske afsnit er tydeligt og enkelt illustreret og viser, dels hvordan et TV-billed bliver optaget, og dels hvordan signalet sendes fra kameraet i studiet direkte ud til forbrugerne. I bogens sidste afsnit fortælles noget om børns medievaner, og der lægges op til at diskutere hvordan fremtidens TV vil udforme sig også som undervisning i skolen.

Majas nye TV udmærker sig på den måde, at bogen i sin opbygning lægger op til et tværfagligt undervisningsforløb i fagene dansk og orientering. Den vil være et godt oplæg til et emne om medier, som nok bør følges op af et egentlig videoproduktionsforløb og analyse af fremmedproduktioner for børn. Der er i bogen ikke medtaget noget forslag om, hvordan man går igang med et egentlig produktionsforløb.

Bogen udfylder lidt af et stort hul i manglen på undervisningsmidler om og i medier for mellemtrinnet i folkeskolen. Som undervisningsmateriale er den spændende på den måde, at den lægger op til en debat blandt eleverne om børns reception af TV-mediet.

Det science-fiction agtige præg kombineret med hverdagsoplevelser vil kunne give næring til elevernes fantasi, og samtidig vil faktaoplysningerne være med til at afmystifisere nogle af TV-mediets produktionsmæssige forhold.

Mogens Meilby: Idé og research,
Forlaget Ajour, Danmarks Journalisthøjskole, Århus 1989,
135 s., Kr. 168,-.

Anmeldt af: Jette Tybjerg,
adjunkt på VUC, Randers.

Med journalistisk flair for gode anekdoter har Mogens Meilby skrevet en grundbog i journalistik primært med henblik på Journalisthøjskolens 1. års-elever. Bogen beskriver journalistens arbejdsproces fra idéen til indsamling og bearbejdning af materiale. Selve skriveprocessen og den færdige artikels sprog- og fortælleform følger i en senere grundbog i en planlagt serie om journalistik.

Gennem et righoldigt udvalg af eksempler fra artikler i dagblade og journalistelevs opgaver vejleder forfatteren i researchmetoder, opbygning og pleje af kildenet og interviewteknik såvel i den afspejlede som i den opsøgende journalistik.

Bogen er meget underholdende. Jeg hilser invitationen til et indblik i journalistikkens arbejdsmetoder velkommen. Hidtil har Journalisthøjskolens undervisningsmateriale kun været publicerede kompendier til intern brug.

Vi kan bruge nogle af arbejdsmetoderne i skriftlig dansk (og i et mediefag). Send kursisterne ud i byen

for at samle stof til artikler. Lad dem så boltre sig i de journalistiske genrer, interview, reportager og referater.

Men bogen indeholder ikke det teoretiseringsniveau og krav om videnskabelighed, som vi forlanger af vore kursister på HF og i gymnasiet. Forfatteren behandler nyhedsbegrebet, nyhedsvurdering og objektivitet uden en eneste omtale og kildehenvisning til medieforskere. Litteraturlisten er kemisk rensset for forfattere med akademisk baggrund.

Så jeg må fortsætte med at undervise mine elever udfra den sprogligt vanskelige bog af Jacob Graves Sørensen: Nyhedsformidling. Her lærer de om Galtung og Ruge, Einar Østgaard og H. Prakkes teorier om nyhedsvurdering og Jörgen Westerståhls objektivitetsdefinition.

Erik Farmann og Peter Kramhøft: Radio, Forlaget Ajour, Danmarks Journalisthøjskole, Århus 1989, 122 s., kr. 168,-.

Anmeldt af: Jette Tybjerg, adjunkt på VUC, Randers.

Dette er en bog om radiojournalistik. Men det er mere end bare det. Bogen er grænsebrydende. Den forener det praktiske og det teoretiske. Journalisten og akademikerens i samarbejde. Det kommer der et godt resultat ud af.

Forfatterne beskriver de journalistiske og tekniske arbejdsmetoder omkring udarbejdelsen af en radioudsendelse. Men hvordan gør man radioens virkelighedsskildring til en god lytteroplevelse, der giver lytteren mere viden og noget at tænke over?

Her hentes inspiration fra akademikernes litterære analysemetoder og begreber. Peter Hamns Larsen har været inspirationskilde som afdelingsleder af DR's personalekursus.

Interviewteknik baseres på viden om sprogbrug. Vi får nye og mere forbrugervenlige begreber som videnssprog/erfaringsprog, der kan afløse elaborated code/restricted code.

Aktantmodellen anvendes til besætning af rollelisten til et radio-program. Berettermodellens spændingskurve disponerer de indsamlede interviews, lydoptagelser, musikindslag, kommentator osv.

Bogen var en god læseroplevelse. Det var inspirerende at se det velkendte stof anvendt på nye og ultraditionelle måder. Der er mange gode ideer - også til dem, der vil prøve kræfter med at lave et radio-program. Bogen kan anbefales indkøbt i klassesæt, - især til en klasse, der har fået lyst til at lave et radioprogram.

Lars Qvortrup: Et spil om hybridnettet, DR, 144 s. kr. 70,-.

Anmeldt af: adjunkt Jens Tudvad, EDB-skolen i Nykøbing F.

Lars Qvortrup ønsker med sin bog "Et spil om hybridnettet" gennem et konkret eksempel at fortælle, hvorledes store beslutninger træffes i det danske politiske system. Til bogen knytter sig 4 fjernsynsudsendelser (som undertegnede ikke har set).

Emnet er velvalgt. Mange forskellige modstridende interesser var in-